

Előzetési feltételek:

Helyben hához hordással, vagy vidékre postán küldve egész évre 3 lrt.; félére 2 lrt.; három hónapra 1 lrt. 80 kr. Egyre szám ára 15 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal,

hova a cikkek, levelezések, valamint előzetési pénzek, reklamációk (nyitl értelem) és hirdetések küldendők, a piactéren a Csoma-házban van.

Az elmentelt levelek csak ismeretlen kezű fogadatlank el.

HORTOBÁGY.

Debreczeni hetilap,

a színtgyegyület, gazdasági egyesület, zené- és dallregylet, kertészeti egylet, takarékpénztár és több helybeli társulat közlönye.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Hirdetések díja:

Ötötasos peit-sorért egy-szeri hirdetésnél 5 kr. Három-szorinál 4 kr. Folytatásnál vagy nagy terjedelmű hirdetésekben ártérlomás.

Külföldi hirdetőmevelet el-fogad: Szabóbeni Brauer J. G. Wachter, Oppelik A. Has-senstein és Vogler. Szabolcs-ban: Goldberger A. T. M. Frankel, F. Thoma, J. Kollár, Otto; Jager. Szamaburg-ban: Hasenstein és Vogler. Párisban: Schuch és Tár-sa; Párisban: Havas ügy-nökség.

Felolvas szerkesztő:

SÁRVÁRY ELEK.

Főmunkatárs:

SZANA TAMÁS.

Kiadó-tulajdonos:

A DEBRECZENI SZÍNTGYEGYELET.

Előzetési felhívás

HORTOBÁGY

debreczeni hetilap

1867. évi ápril—decemberi folyamára.

Helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre . . . . . 6 lrt. Fél évre . . . . . 3 „ Negyedévre . . . . . 1 „ 80 kr.

A „Hortobágy“ kiadóhivatala.

A fényűzés.

Mielőtt tárgyamhoz tüzetesebben szólanék, vessünk egy futópillantást a két dombon épült dicső Rómára, mely a keresztény időszámítás előtt 754 esztendővel emelkedett a Tiberis partján néhány hitvány kunyhóból, mely később a világ nagy piacává, egy 750 mérföld hosszú és 500 mérföld hosszú birodalom fejévé lett; mely Svécziától, a Dunától és az atlanti tengertől az Eufratig terjedett.

Az ektől hitavott férfiak alkoták a roppant birodalmat, mely növekedése- s mivelődesével közeledett láthatatlannal az enyészethez; — igen, mert míg kisebb terjedelmű volt, a még kicsiny kerültül város kifalái közt jólét s a középseprű sor-sal megelégedést lehetett látni; de a térfoglalással a szegény-ség nőttönött.

A hajdani Róma lakosai öregejükre túmnszkodva munka és szorgalom által szerették meg tápláltságukat a kevés földük milyőségből eredt jövedelmük által minden kívánalmukat kielégíthették; azonban később a dologtalan életet megszokván, az arany középseprűre ránt s tetelhetlen hululatok foglaltak koblukben helyet s annemly kincs kezdett befolyni Rómába, ép oly mértékben romlott meg az erkölcs, áradt a gonoszság s míg a vagyonszimbak pazarul bántak a pénzrel, addig a szegény-ség inséggel küzdött, a fényűzés felel fohár hágott s ezzel a világi hatalom is megbukott s a nagy birodalom széteszolt.

De azt kérdezik talán némelyek, miért a hajdan korba menni erőszakot keresni a fényűzés ostromlására? Csak azt akar-tuk röviden megmutatni, hogy nemcsak egyesek, sőt a hatalmas nemzetek is elvesznek a fényűzés szűlt erkölcselenségek öbzéne-ben. — most seprünk saját házuuk előtt.

Itt ismét azt kérdezhetné valaki, hogy nekünk a XIX.

század fainak s leányainak van-e szükségünk leczkét hallgatni a fényűzésről, vagy hogy e veszedély kör el van-e terjedve mi közöttünk? Ugy hiszem erre más felelettel nem tartozunk, mint ha utaljuk ajkékedőt s kérjezöt, miszerint tekintse meg az oly szörnyen eláradozott bünek mindent magukkal sodró hajkait; tekintsek meg a divó vállaltalanságot, a ker. szeretet-hiányt, lukarságot, orzást s mindezek megannyi sarjja a „gyök-nek“ a fényűzésnek.

Menjünk csak vissza képzelőfünkkel a régibb kor megelé-gedesteljes szakába, idézzük csak vissza ösapink egyszerű ház-tartását s ruházatomját, meglájkuk, hogy fenebbi állításaink igazolást nyernek. Nem boldogabb volt-e az emberiség, midőn a most minden hónapban berontott haszataln divatmajmolás is-meretlen volt? É s mint hölgyeink nem szégyenlették saját ma-guk fonta és szötte öltönyökben járni, míg most még a szobale-ány is selyemöltönyökben pompázik. Ha az atya nem tud, nem bír divatos öltönyöket venni leányának, — azon leányak, ki az alsó néposztályba tartozik — szerez magának a leány, de gyakran megtörténik, hogy feldőzsa, áruba bocsátja legsze-nebb kincsét az erkölcsöt s ennek árán drága öltönyöket vessen, hogy utánozhassa a nagyobb rendűeket.

Elszorul az emberi kebel, midőn látja, hogy a templomok legtöbbnyire üresek az ajtatos hívektől; igen, mert talán soknál hiányzik a divatos öltöny, e nélkül pedig nem akar oda menni, vagy a fényűzés utáni vágy s az arra megkívántató eszközök megszerzése által a lélek eltompulván, kihal a kebelből a ke-gyes érzés s feleli istent, az ő bölcs alkotóját. Megborzad a jó lélek midőn látja, hogy az ember mikint ontja ki vérét feleba-rátjának a nyomorult pénzért, hogy fenhéjzöt vágyait kiele-gíthesse.

Fáj a léleknek, ha tapasztalja, hogy a közintézetek — me-lyek az emberi tökéletesedésnek és jólétek tényezői — pang-anak a fukarok szűkkelbűlése miatt, azon fukarok szűkkelbűlése miatt, kik a közjóra való adakozást pazarlással tekintik, ellen-ben haszatalanságokra sok ezeret költenek. Bizonyára a fényűzés vágya mind e bajok okozója, mert rendszer munkája által képte-len magának a fényűzőt annyit szerezni, hogy a tehetősebbeket utánozhassa.

Innét foly a szeretetlenség is, mely belopózik a szívbe mi-helyt a férj nem képes fényűző nejezék kívánalmait teljesíteni, tisztelet a számos kivételnek!

Hátha megmondjuk azon ezer meg ezer nemét az emberi fortélyoskodásnak, miszerint gyakorta az igazság szent színe alatt égbekidült igazságtalanságot követnek el az emberek azért, hogy fényűzési vágyaiknak eleget tölthessenek, hogy ök is fényl-jenek, mint azok, kik már születésüknél fogva ragyoghatnak s így mi természetesebb, mint hogy a gyengolelkűzést erőt vevén az embereknek, mincs semmi szemt az olyan ember előtt s min-dent amit csak örönynek lehet nevezni, megvot, megutál s alátapos.

Eláll a fogyveses Öreg falat, kaput. Az ajtó bent erős, Nehéz závára van, — És lángol annyit mécs, — De minden haszatalan!

A mint az ój bodli: Bodli a borzalom: Régi jön fel a földből Athat légen, falon. Eszmélis, — gondolkozol... S előttd nyiltan áll: Hogy magad vagy, kitél Igy megcsufoltatál!

No üldözd Herodes Az ój magzatot! Ujjá alkotni, e Földet ki adott. Még nem nyult a bölcsöd Tul a piézinyka kéz: Székeld már ingados, Hatalmad már onyész!

Amely elmén, szíven S világon ül tunyán: Szétoszlik a gyötör Homály fuvaltán. Ha máj sok ó falat Loronta, szűrtén: Lesz az új ópület Örök szögletköve.

Hogy a tüzet megoltad: Szület versz rája? Lásd: Mikép okoz kezéd Még gyorsabb lángolást! Sok tartományon át, Ki ötöt üldözd: Népét gyűltess neki Sok távol nép közbit.

Herodes vak vagy-e Szabályd emelni fel? Bizony megtörténik Minék történni kell! (Szerkesztői példány. B. n. h.)

Tekints csak ember-barátom a románok indult — kü-lömben jól készült s díszesen épített házküljét, nézd belül az éhezö rongyos gyermekeket s az inség nyomásától korán meg-aszott mogorva szüléket, — lásd ott régebb a nagyapák idejé-ben, vidorság, jó rend, csinosság s jó kedv díszlet s uralgott, — és most a gyermekek és unokák a nyomor és inség tenger-árjában fuladoznak; igen . . . mert míg a multban az okosan megfontolt kiadás, az ésszerűen vezetett gazdálkodás, a fény-űzés nem ismerése, mint a vagyonnak egy s lelki elégtűségnek növekedést adott, — úgy most a publikódás a nagyobb módu-aknak oktanl utánzás s piperevágy a romlás veszeljét idé-ték elé.

És ha akadna olyan, ki azt állítaná, hogy a fényűzés a polgárisodásnak fényezője, tekintse meg csak a nyomort és az oly nagyon megromlott erkölcsiséget, ezek kiltó tanuk, hogy a fényűzés minden rossznak szülőanyja; vegye figyelemre, hogy ál-pallérozódás ez, mely végtelen sok rossat idéz elő, mert leg-többben a neveltségnek fél utján állapodnak meg s a pompát, mely a nemesh ilésnek kifolyása látszik lenni, megtanulván, az orény legott száműzetik, mert a fényűzésnek eredménye a pu-haság; az elpult, elkorcsosult nemzetből tova száguld minden ú, ut annak az enyészett órája, mert az, lételem meg nem öri-hetvén, szabadságának még csak halvány csillaga is eltűnik a láthatárról s a szolgánsz ráigájába görbed vagy épen a vég-enyészett romjai temetik el.

Szükség tehát, hogy miveltségünk, neveltségünk nem az oktanl fényűzésben nyilulkozzék, sőt inkább oda törekedjünk, hogy kedveljük, tanuljuk azt, ami szót, jó és nemes; töreked-jünk az erényességre, az egyszerűségre, lávotatva a fényűzés-t. P. S.

Videki élet Magyarországon az országgyűlési választások előtt.

Megjelent a „Fortnightly Review“ angol folyóirat 1866-dik évi augusztusi fűszelében.

(Vége.)

Midőn már a követválasztások ideje közelgett, az embe-rek át kezdtek látni, hogy a helybátóságok nem fognak teljesen visszaállítottani, azaz nem fognak azon állapotba visszahelyez-tetni, amelyben 1861-ben a provisorium behozatalakor voltak. De hiro futamodott, hogy Majláth az új kancellár utasítást adott a fűszepőknek, hogy meggyőzben igyekezzenek az ellen-zéki párt embereivel egyezésre lépni. Az 1848. évi választó-törvényekről lrt czikkbenem megmagyaríztam, hogy a megye bár megszünt választókerület lenni, mégis megmaradt igazga-tási-kerületnek. A megye — drve ezáltal ezen szó alatt a tör-vény és választás által tolváhatalmozottjává lett választmányt —

TÁRCZA.

Herodes.

1849.

(A „legújabb költeményekből.“)

No kurgend Herodes Azt a kis gyermeket, Mert benne: Istenur Vonod ki fegyvered! S minden csapd, melyet Itél mérsz gonoszul: Snját boldogtalan Fejétre viszszahull.

Ime betelt, mit a Proféta monda rég: Rómában is hangos Kiltás hallaték. Bűban van annyi szív Annyi szem kesereg: Fiaikat kérvén A szegény Rakhelek.

Bethlehem környéke Gyászban van általad S hiba öldökölt A porozló-csapat. Czéblöt tesz a vötkes Gonosz, de cözét nem ér: Mentve a szűltöt t... — Mért omia annyit vér?!

De kiköt vak dühöd Kinos halálra vitt: Azokunk látod még Halvány alkjait. Bendének ügyadba A mennyezet felett Hozszavá, szörnyavó Teendik éjjeléd!

Van búzke palotád, — Kevés ki odajut,

Gyarló ember keze S gonos. ak álmai: Hogy bírnak utal! — Az letent gátlani?!

Tompá Mihály.

A sebek.

Kibaszás.

Kasár Emittöt.

(Folytatás.)

Ez egyszerű esemény folyamában jelentékeny lön egy csolnakadás, melyet egy este Czeczilia ohajtán szorint a Balatonon rendeztek. Czeczilia annyja nem vett részt a kirándulás-ban, mert csontszakgatásnál miatt minden szelőttöl félt. A szép hölgy, férje és Miklós útlek a csolnakban, egy izmos révészaröl, ki az evezöt kezelte.

Ottó grófnak igen jó kedve volt s egy gúltárt is hozott magával, nem a hangszer iránti szeretetből, hanem azért, hogy egy holdvilágos e. l csolnakadásához minden kelék meg legyen. Fongatta a hurokat s trófiás vagy gunyos dalokat énekel, mi közt egyre ujja hegyeit fűjálta, bűmúlatát fejezte ki az olaszok és spanyolok ismos ujjai iránt, melyek a hangszer kemény hur-jait egész éjjel pengeni képesek.

Miklós báró hallgatagon ül a kormányrundál. Czeczilia a habokat nézte és szintén hallgatott.

— Czeczilia — szölt férje, — fölálthatnál, legalább az énekekben. Nygyon szeretem az idylli jeleneteket s azt hiszem, ehcz csak te t énekel hiányzik. A Balaton kcskekekörmű tündé-rei jó neven vennék, ha énekelnél valamit.

Czeczilia kisé szabódott, azután énekel.

Már másfél órája lehetett, hogy a Balatonon lebegett, jó távolban Füredöl, de a partok közelében. A csolnak eszedesen uszott, apró hullámokat hasítva a nyugodt vízen.

Miklós báró nagy kormányozta, hogy minél holjabb menje-nek a parttól.

Czeczilinek nem volt erős hangja, de kellemezen esengott a csendes éjben. Miklós báró baljára hlytotta fejét, mig jobbjá-val erősen tartotta a kormányrundat. Az evezös már régen egy-kevelilen merítgette lapját a vízbe, semmire sem ügyelve, mint egy gép. A csolnak orrának hátul ülve, legkevesébbben sen vigyá-zott a csolnak irányára. Czeczilia és Ottó az énekekkel voltak el-foglaltva s szintén háttá ültek.

Néhány ölynyire a csolnaktól, néhány fűszál lengett a víz

